

Szlak północny - nadmorski (SPN)

Łeba - Rąbka - Łącka Góra - Czołpino - jez.Dołgie Wielkie - jez.Dołgie Małe - Rowy;
znaki czerwone, ok. 40 km.

Szlak trudny, przeznaczony dla turystów o dużej sprawności fizycznej, doświadczonych w wędrówkach pieszych. Prowadzi przez uciążliwy teren - wydmy, wzgórza, obszar niezamieszkały, bez wody pitnej i miejsc noclegowych.

Wycieczkę rozpoczynamy od stacji PKP, skąd idziemy w kierunku skrzyżowania ulic 11 Listopada i Sienkiewicza. Skracamy na zach., mijamy przejazd kolejowy i dochodzimy do mostu na rzece Łebie (szczegółowe informacje - patrz : Spacer do Starej Łeby). Przed mostem, z lewej strony znajduje się przystań rybacka oraz pomost, z którego odpływają łodzie do Kluk. Mijamy Camping „Rafael”, Centrum Rozrywki i Wypoczynku „Intercamp'84” i na rozwidleniu drogi skręcamy w lewo. Wędrujemy przez las sosnowy, po lewej stronie nieco podmokły. Dochodzimy do wsi Rąbka (2,5 km), osady rybackiej i siedziby obwodu ochronnego Parku (w leśniczówce). Przed parkingiem warto skręcić w lewo ku brzegowi jez.Łebsko, przejść ok.150m brzegiem, by dotrzeć do wieży widokowej, z której rozciąga się wspaniały pejzaż jeziora z leżącymi na przeciwległym brzegu, wsiami. Dalej idziemy w kier.płn., zwiedzając po drodze prowizoryczne, sezonowe muzeum sprzętu rybackiego. Mijamy wypożyczalnię rowerów. Możemy tu wy-pożyczyć rower, aby dojechać do granicy wydm ruchomych i tam go zwrócić organizatorom. Możemy też kontynuować wędrówkę pieszą, skręcając w lewo i dochodząc do symbolicznej bramy Parku, gdzie znajduje się kasa i punkt informacyjny. Stąd też odjeżdżają wózki elektryczne „melex”, przewożące turystów na odcinku do wydm ruchomych. Za rogiem w prawo odchodzi czarny szlak łącznikowy do szlaku zielonego, biegnącego plażą morską z powrotem do Łeby. Idziemy w kier. zach. betonową drogą wybudowaną przez Niemcy hitlerowskie, prowadzącą do dawnej wyrzutni rakietowej. Znajdujemy się na terenie Rezerwatu ścisłego wydmowo-leśnego „Mierzeja” o pow. 3532,26 ha, największego rezerwatu na terenie Słowińskiego Parku Narodowego. Obejmuje on niemal całą mierzeję, oddzielającą wszystkie przybrzeżne jeziora od morza. Jej długość w rezerwacie przekracza 25 km. Podstawowym celem rezerwatu jest ochrona oryginalnych form krajobrazu nadmorskiego, typowego dla piaszczys-tego, niskiego wybrzeża Bałtyku, to jest wydm białych i szarych wraz z ich interesującą roślinnością. We wschodniej części rezerwatu znajduje się największy w Polsce obszar wydm ruchomych, tzw. Białe Góry z najwyższym wzniesieniem wydmowym (42 m), zwanym Łącką Górą lub Wydmą Łącką. Dalej na zachód występują Sowie Góry z interesującymi zagłębieniami sródwydmowymi, tzw. nieckami deflacyjnymi, z interesującą florą. Środkowa i zachodnia część rezerwatu to przeważnie lasy sosnowe na wydmach z dominacją boru bażynowego we wszystkich jego odmianach. Tu znajduje się najwyższe, lesiste wzgórze wydmowe Czołpino (55 m), na którym stoi latarnia morska. W rezerwacie znajdują się też bory bagienne, brzeziny bagienne, ubogie lasy bukowo-dębowe.

Droga biegnie w odl. 20-100 m od brzegu jeziora, które jednak pozostaje niewidoczne, ponieważ zasłaniają je olszyny, zarośla brzożowe i wierzbowe, podmokłe łąki i pas oczeretów. Z prawej strony zwięzający się od 1000 do 600 m pas lasu sosnowego. Z uwagi na ochronę tych obszarów nie wolno zbaczać z drogi. Po przejściu ok. 3,0 km wychodzimy na niewielki plac, z prawej strony którego, za ogrodzeniem znajdują się pozostałości budynków i schronów dawnej wyrzutni pocisków rakietowych V-2. Jej budowa nie została ukończona przed końcem II wojny światowej. Kolejny czarny szlak łącznikowy prowadzi stąd do plaży morskiej, do szlaku zielonego, wiedącego z powrotem do Łeby.

Kontynuujemy wycieczkę drogą leśną, prowadzącą na zach. Po lewej stronie ciągną się bagna,

porośnięte olchą i brzozą, po prawej bory sosnowe z mchami i borówką brusznicą w runie. Coraz większe, z drogi na razie niewidoczne, połacie lasu z prawej strony zajęte są przez wydmy. Ok. 8 km od Łeby, pomiędzy drzewami, można już zauważyć jasne piaszczyste wzgórza. U końca drogi znajduje się przechowalnia wypożyczonych rowerów. Można tu odpocząć w cieniu, przygotować się do długiej, uciążliwej wędrówki. Rozpoczynamy wspięcie na piaszczystą górę jeszcze w lesie, osiągając wkrótce wierzchołki zasypanych drzew, niektórych żywych, innych już uschniętych. Widzimy mgiełkę piasku na szczycie wzgórza. To wiatr unosi drobiny piasku i przesuwa wydmę w kierunku wschodnim. Przyczyną powstania wydmy jest zniszczenie zwartej pokrywy roślinnej, która powstrzymuje przemieszczanie się piasku pod wpływem podmuchu wiatru. Wystarczy wydeptanie ścieżki przez wydmę, aby w czasie sztormu wiatr uruchomił piaski nie związane systemami korzeniowymi roślin. Z czasem luka w roślinności powiększa się, a wyrwa w zboczu ulega pogłębieniu. Piasek przenoszony na sąsiednie umocnione już wydmy szare powoduje zagładę istniejącej tam roślinności, która w niewielkim stopniu znosi przysypywanie. Początkowo wydmy ruchome są niewielkie, ich wysokość nie przekracza kilku metrów. Gdy wydma osiągnie już większe rozmiary i oddzieli się całkowicie od sąsiadujących z nią, pokrytych roślinnością wydmy szarych, staje się ona groźnym żywiołem dla wszystkich roślin, w tym również dla drzew. Motorem przemieszczania piasków jest wiatr wiejący przeważnie z północnego zachodu. Szybkość przesuwania się piaszczystych gór jest niespodziewanie duża, dochodzi do 10 m w ciągu roku.

Ruchome piaski niosą nadmorskim lasom nieuchronną zagładę. Skutki ich niszczycielskiej działalności widać, gdy przesuwane się wydmy po latach odsłaniają zasypany niegdyś las, ukazując cementarzysko martwych, zbutwiałych już pni drzew. W niektórych miejscach odsłonięte drzewa ulegają szybkiemu rozkładowi i znikają z powierzchni, a o istnieniu tu w przeszłości lasu świadczą tylko dobrze zachowane kopalne gleby, najbardziej odporne na niszczycielskie działanie wędrujących wydmy. Po przejściu wydmy następuje ponowna odbudowa roślinności aż do stadium lasu.

Piaski zasypują nie tylko lasy i bagna, lecz także domy i osiedla. Zasypaniu uległy w XVI w. Stara Łeba i wieś Stara Chusta, zaś w XVIII w. wieś Łączki. Warto dodać, że droga, którą prowadzi szlak, biegła jeszcze kilkadziesiąt lat temu wzdłuż całego brzegu jez. Łebsko, obecnie jest w większej części zasypana.

Skrećmy w prawo na szlak wyznaczony słupami i żerdziami, który doprowadza nas do najwyższej ruchomej wydmy, zwanej Łącką Górą (42 m). Jej wysokość ulega zmianie nawet o kilka metrów, w zależności od kierunków wiejących wiatrów. Podziwiamy piękny widok roztaczający się ze szczytu Łąckiej Góry. W kierunku zach. widoczna piaszczysta pustynia. Na jej horyzoncie widać najwyższą w SPN Wydmy Czołpińską (55 m) z latarnią morską. Na pdn. jez. Łebsko, a na pdn. zach. za jeziorem - przy dobrej pogodzie ciemne wzgórza morenowe z ich najwyższym szczytem, Rowokołem (115 m).

Idziemy szlakiem czerwonym, w kier. pm.-zach. mijając zagłębienia śródwydmowe, fragment lasu, wydmy szarą, niewielką wydmy białą i wychodzimy na piękną, szeroką plażę nadmorską. Szerokość plaży ulega zmianie w zależności od stanu morza i pory roku. Latem plaża jest szersza, w okresie jesienno-zimowym fale sięgają po wydmy przednią, wyrządzając znaczne szkody.

Szlak zielony (spacerowy) skręca na wsch. i prowadzi do Łeby - ok. 8 km. Szlak czerwony prowadzi na zach., plażę morską w kierunku Czołpina. Plaża stanowi interesujące miejsce obserwacji działania sił przyrody, świata roślinnego i zwierzęcego, w pasie bezpośredniego kontaktu lądu z wodą. Można tu wyróżnić dwie strefy: tzw. plażę letnią i zimową. Pierwsza strefa w okresie miesięcy letnich znajduje się poza zasięgiem fal morskich. Nie rośnie tu żadna roślinność. Szansę na osiedlenie się roślin daje dopiero plaża zimowa, znajdująca się bliżej lądu. Tam spotykamy pierwsze, pionierskie skupienia słonorośli, czyli halofitów, to jest roślin znoszących zasolone środowisko. Najczęstsza jest rukwiel nadmorska, której towarzyszy solanka kolczysta. Na skraju plaży, w strefie kontaktowej z wydmy przednią, do której nie dochodzą już fale morskie, rozwija się zbiorowisko z honkenią piaskową.

Jeśli idzie o świat zwierzęcy, to plaża jest najuboższa pod tym względem. Sprawia to skąpa ilość pokarmu i brak kryjówek. Nieliczne, żyjące na plaży, zwierzęta wychodzą nocą w poszukiwaniu pożywienia, np. drobny skorupiak obunogi zmieraczek plażowy. Plażową awifaunę lęgową reprezentują zaledwie trzy gatunki: pliszka siwa, siweczka obroźna i rybitwa białoczelna, która gnieździ się wyłącznie w miejscach, gdzie plaża jest szersza i usłana grubym żwirem. Nocą plaże odwiedzają gronostaje, lisy, jenoty, poszukujące tu pożywienia. Do wyjątków należy spotkanie z foką szarą, której pojedyncze osobniki niekiedy wychodzą na plażę na krótki odpoczynek.

Idąc brzegiem morza spotykamy wyrzucone na brzeg liczne szczątki zwierzęce i rośliny. Są wśród nich różne gatunki małży, najczęściej fioletowo-czarne omułki jadalne, przyczepione gromadnie do różnorodnego podłoża lub do pęków widlika. Licznie też występują skorupki sercówki jadalnej, pięknie ornamentowane i różnorodnie zabarwione, używane często do wyrobu ozdób.

Na plaży spotykamy wyrzucane przez fale morskie rośliny, oderwane od dna morza. Są wśród nich różne glony: zielenice, brunatnice i krasnorosty. Najwięcej jest skłębionych liści zostery morskiej, „trawy morskiej” o płózającej się łodydze i wstęgowatych liściach, niekiedy ponad 1-metrowej długości, na których osiedlają się inne drobniejsze rośliny. Na niektórych odcinkach plaży szczególnie obficie wyrzucany jest morskoczyn pęcherzykowaty. Jest to glon należący do brunatnic, o widełkowato rozgałęzionej, taśmowej pieszce. Młode odcinki plechy są delikatne i wiotkie, starsze - skórzaste, grube i sztywne. Inna roślina spotykana na plaży to krasnorost - widlik. Jego plecha jest utworzona z chrząstkowatych, obłych i widełkowatych rozgałęzień o zabarwieniu zbliżonym do brunatnego. Wśród plech morskoczynu i widlika występują drobniejsze nitkowate fragmenty rozróżki przezroczystej. Na granicy przyprływu i odpływu fal morskich, jak również na leżących pod wodą przedmiotach spotkać można glony - zielenice; najczęściej jest to taśma w postaci seledynowych wiotkich wstąg.

Po przejściu ok. 10,5 km plażą skręcamy na pdn.-zach., przechodzimy przez wał wydmy, przecinamy leśną drogę, kierując się do wsi Czołpino. Po drodze, w odl. 450 m mijamy póln.-zach. brzeg jeziora Łebsko, gdzie znajduje się Rezerwat ścisły faunistyczny „Klukowe Łęgi”. Jest to rezerwat ornitologiczny o pow. 170,11 ha, obejmujący szeroki pas szuwarów. Znajdowała się tu największa na jeziorze kolonia mewy smieszki i perkoza zausznika, który obecnie nie występuje na terenie SPN. Kilkanaście lat temu rezerwat został odcięty wałem od sąsiadujących z nim łąk torfowych, które odwodniono głębokim rowem. Obecnie stanowi on główne miejsce koncentracji przelotnych kaczek.

Docieramy do wsi Czołpino (25,0 km). Jest to osada związana z obsługą latarni morskiej, wybudowanej w 1874 r. na najwyższej w okolicy wydmy, w odległości ok. 1 km. Latarnia nie jest udostępniana zwiedzającym. W Czołpinie znajdziemy możliwość odpoczynku przed dalszą wędrówką. Możemy też przerwać wycieczkę, udając się do pobliskiej wsi Smołdzinski Las (ok.1,5 km), gdzie znajduje się pole namiotowe. Powrót do Łeby: autobusem PKS do szosy Słupsk-Puck, dalej autobusem relacji Słupsk-Łeba.

Kontynuując wycieczkę, wędrujemy z Czołpina w kier. zach. szlakiem czerwonym do jez. Dołgie Wielkie (ok.27,5 km). Tu szlak czerwony przecina łącznikowy szlak czarny, którym można udać się nad morze (ok.1,5 km).

Opuszczamy teren Słowińskiego Parku Narodowego mijając symboliczną bramę. Wędrujemy wzdłuż południowego brzegu jeziora, malowniczo położonego wśród wydm porośniętych borami bażynowymi, otoczonego pasmem olszyn. Brzegi są tu trudno dostępne ze względu na występujące pło torfowcowe. Kąpiel w jeziorze jest zabroniona. Od jeziora na pdn. odchodzi szlak łącznikowy czarny, prowadzący do wsi Smołdzino, gdzie znajduje się dyrekcja SPN i Muzeum Przyrodnicze. Tu przebiega szlak południowy z Łeby (żółty). Od skrzyżowania ze szlakiem łącznikowym czarnym szlak czerwony skręca drogą leśną na zach., dalej na póln. i ponownie na zach., przez lasy rezerwatowe do jez. Dołgie Małe (ok.32,0 km). Malowniczo położone jezioro, otoczone podmokłym lasem liściastym o interesujących gatunkach roślin

tworzy Rezerwat ścisły florystyczny „Jezioro Dołgie Małe”. Jest to rezerwat krajobrazowo-leśny o pow. 6,3 ha, o bogatej roślinności wodnej i bagiennej oraz rzadkich gatunkach flory. W jeziorze kąpiel jest również zabroniona. Od jeziora drogą leśną idziemy w kierunku zach. do wsch. brzegu jez.Gardno. W tym miejscu znajduje się odgałęzienie szlaku łącznikowego czarnego, który prowadzi do wsi Gama Wielka (ok.2,5 km), gdzie łączy się ze szlakiem południowym żółtym. Przy odgałęzieniu szlaku czarnego zbudowana jest symboliczna brama Parku (ok.150 m na pdn.).

Od wsch. brzegu jez.Gardno wędrujemy północnym szlakiem czerwonym leśną drogą wzdłuż pm. brzegu jeziora. Z lewej strony wody jeziora zasłonięte szerokim pasem oczeretów, z prawej bór sosnowy, poprzecinany łachami piasku.

Docieramy do miejscowości wczasowej Rowy (ok.40,0 km). Znajduje się tu niewielki port rybacki u ujścia rz.Łupawy. Można odwiedzić kościółek z kamienia polnego, zbudowany w 1849 r. Ciekawe domy rybackie. Koło wsi, na wybrzeżu morskim stanowisko mikołajka nadmorskiego. Wiele ośrodków wypoczynkowych, campingi, kwatery prywatne, bogaty serwis usług turystycznych. Powrót do Łeby: aut. PKS do szosy Słupsk-Puck, aut.PKS ze Słupska do Łeby.

From:

<http://wiki.leba.eu/> - **Wiki Łeba**

Permanent link:

http://wiki.leba.eu/turystyka/szlak_polnocny?rev=1196188357

Last update: **2007/11/27 19:32**

